

RICHARD BERENGARTEN

ÀRUELE

Traduzione in apulo-garganico
di FRANCESCO GRANATIERO

ÀRUELE

*L'àruele de la vite ce sgheluppe crescenne
liende e fortè nd'a-nnu tiembe smesurete.*

BASÏLEDE D'ALÉSSÀNDRIE

Àruele chiandete
nd'u nnindre mije affunne
che spanne accrescenne
n'àruele de canzune
àruele fejeme
pe nemunnë reme
arratechete ndla morte
nd'u sanghe caléte
nd'u respire scjuscete
nda l'úesse cungrejete
àruele cúerpe
d'elémènde
àruele nd'a-nnu ceceríedde
tutte fatte vòule
de mille lénghe
de pedda fattizze
àruele che sgridde
che sepporte lu trúene
rusuquete da u uíende
ngatapute da la nèive
àruele che scàmbule
scheletrute
sótt'a nùuelë de tumbeste
che lavòure chiene
ndla despraddziòune
che vótte spranze
de cíele jíerte
chjine de trejune

Carrere la pagghie
e auciedde che tòrnene
che ce arrespégghie
àruele càreche de súenne
cerchiete nd'i recúerde
iranute nghiuypete
legne de premavere
e legnë de statije
àruele de súenne
e appareddzejòune
nfrunnete pli capidde
d'eròuie cadute
arraugghiete da serpende
uardete da giajande
nwertete da vuce
e resete de quatrere
àruele nunnàscjene
che ce vèive terre
che gnótte cíele
che cambe fatte vedíedde
àruele chiote
che ce mange lustre
pelàsteche de saggézze
de fume de nùuele
fanele de lu désèrte
mòneche de cífere
fundene de fúeche
catèina d'òure
che nzégne la vije
aprenne la notte
pe scíette d'àghete
ed ematite
che da la sèire
arreccogghie squiccele
de sméràlde curnejòule
e diamandë
e nde la conga cendrete
de l'àleve
pe pernë e opale

li squagghie
a vrazzè e jammè spalanghete
còndre la matine
rezzigghie prefumete
che passe lu meddzejúerne
ngurnete de turchine
àruele de terre
jacque fúeche
d'arie e arie
bastemende de lustre
varcòune cupe
che navechèisce
stascjunete da lu uíende
burdescjenne l'anne
e arrete dachepe
ammarrète ndla crèite
àruele arretepète nderre
pruue allappete
da i ssécche lu cíele
navìcule de sòule
canistre de lune
mande de nùuele
varrile de stíedde
mètèhure che ce nàzzechene
pianèite che trèmulene
arenne Carrere la Pagghie
pe rimè lúenghe
ammarteddé dlu munne
rasteddé dlu cíele
strappe de la paròule
àruele che spacche li rripe
spezze l'òssere
pùleze de ràmere
tórre de forze
píerne sepponde
àruele de titte assiale
fanele che scanagghièisce
sembe aggerenne
l'ógne ndla cruste

de scúegghie e sderrupe
dàttele pendute
ch'appicce sfascjídde
scjette vambe
pénna strénde
nd'a nnu ciomme de prete
ch'allumenèisce
la pàcene dlu júerne
nd'u manoscritte
de fúegghie verde e durete
scarpeddenne Chianghe
nd'u nnicchie de la notte
pe létterè nghiustrete
nd'i barejune
appeccenne u stracurse
de lu prenzìpie
pe ccandé de la scurde
lu céndre squagghiete
de chietròune
lippe e cravòunë
fèlece fatte prete
e dinosàurë
àruele de lu tíembe
ch'aggire jardenne
aprenne pla forze
i labbre de la storie
trapanènnele la vòule
pe sputé ceceriedde
ramestíedde d'eche
e cigghië nerevuse
attesete nd'i ccuseture lore
e caminë de sanghe
fejule de metalle
mbónde a zipplë delechete
diadèime
d'ambra magnèteche
àruele elèttreche
parafùlmene
mutíedde d'energìje

pe mieddzë a stratosfèire
cemmené cungrjete
ndla caledaròule dla morte
ch'alemende l'anne
plu fejete càleme
àruele de crejaddzejòune
àruele de destruddzejòune
tèmpie chiandete
nd'a-nna cozze chépesòtte
fibbre de legne
vermenòuse che pàssene
pertuse d'úecchie
e masceddë
àruele d'u munne
cartigghie stepete
ndlu pannòune cumegghiete
da la mundagne lu cíele
tènde de prescjézze adergiute
ndlu désèrte
cùpele che parle nzottavòuce
molle a níeddë tremulande
condrafforte de coppe
nuteruse de piscepisce
cúeppe de glòrie
che spertòuse la négghie
cambanere pla irete
che ndefechèisce jàngele
àruele d'ecche
pe làmië a vandagghië
schele a iradune
pli ddèite de l'àneme
cannarile pla vàleve
vòule pli scìnnele
che sone che cande
àruele casce dlu píette
ch'armuniddze
víende de vosche
e arie de chianure
nzenfunije

plu mere strafurmete
d'angusce senza fine
bacchette d'orchestre
verie de rabdomande
ch'ammotte chièiche
arhulicchie de legne verde
chiechete da u hulisce
file de spranze
corde attesete
tra la terre e Ddije
bacchette accurdete
lammicche
vèrie sierge ndrezzete
vese nfraschete
tèrmòmetre che mesure
la freve d'i sècule
linfe de mèrcùrie
che ce ajàleze chede
àruele vacande
pe rijë e vocchè mmesibbele
puzze de legne
scavete de jallarije
corde de cambene
e pelemunë de l'Ade
uarnemiende de trupeje
ch'arrefrésckene i dannete
e i doie vòlete múerte
e i mé nete
plu ndinne de l'arpe
nd'a jerévë e ruuddinë
e lamíendë de giardine
pe li Ffigghie de la Notte
àruele metre
p'i labbre ùmete
àruele sottaterre
ch'arrecogghie lu cchiove
vòtte de vine
mbecete
àruele de vulisce

d'u frutte pruibbite
surgende de mundagne
adduruse d'ammucchiète
àruele
che chiange a cascatè
fiume scascete
àruele de lave
piète de massa frevute
che sémmene isule
alla foce ammulenande
àruele de curalle
che sembe jarde
de frónne che càdene
àruele de pazzije
àruele de passejòune
ngurnete de spine
ch'ummèisce sanghe
àruele de delòure
sèmbèverde
che chiove mbandasme
che sparpagghie quatrere
àruele urdenarie
vecchie ndelechete
resechete arrafagnete
àruele ammurescjete
rangechete da ngènete
nfettete ammarcedute
allambete da la sajette
scorze de carestije
dammaggete ammuzzete
àruele dlu pòpele
obbélische
àruele múerte
sdradechete abbattute
tàula sechete
àruele fuquarile
plu ccàlete e u mmangé
àruele chianghe
plu ppene e u huine

archetravete
 ngine de Bacche totèmme
mbassete pendechejete
 attacchete e saldetë
scucciulete de sanghe
 cúerpe rejele
che nghiove lu mbíerne
 a u paravise
àruele furche
 c'arrete ce aderge
scatuzzete annudete
 bastòune dli cíeche
leme de spete
 manetta pesande
fuste fattizze
 zanne d'avòrie
langia nérie
 tise a ffé cinguiste
àruele nde na pratérìje
 nd'a-nnu giardine de cetà
spruete e curetë
 da mene pacejenzòuse
àruele cujete
 de sì de nò
de quésse de quédde
 de bianghe de nérie
punde óu ce affròndene
 passete e avvenì
arratechete ndla lòusa
 cundinue de lu mmó
àruele de carne
 revettete de mùscule
sanghe e sedòurë
 che suspire che treme
àruele che tene i vìule
 irasciuse
àruele de semende
 pómbe de vite
che sembe scascèisce

óu atturine alli rràteche
ce arravogghie la serpe
óu atturine alli rreme
ce aggire l'auciedde bianghe
àruele de spirde
àruele de sairèite
mbussete ngíele
a fiuriscè pe vèinë
pùleze níerve
àruele fine strafine
fatte de carne che créšše
la ràteca tòà irosse affuquete
nd'a ciélé senza fine
óu ascénghe adàlete
e anghiene abbasce
varre dlu tíembe asselute
d'Adam Kadmon
Jesse David
e sSatanael
e mMosè
sòup' la mundagna jàlete
àruele de Budda
àruele de Tilopa
àruele ddzen
àruele tàntreche
àruele de Kali
che danze sòup'a cozzè
àruele de vulcane
d'Ashtaroth
Lilith
Ishtar e Astarte
ch'allatte
lippe e lichénè
arrecugghienne paliscjene
àruele de funge
mamme d'orchidéie
e vìsculè
àruele de Driadi
àruele de Druidi

dóu la taràndeles tesses
e i ccurnacchie fanne u nite
e u spruuigne sbulacchie
e u falecunette aspette
àruele de vite vite
de cuscejenze
àruele che figghie
paròule
dice nume
accónde storie-fàbbule
storie de pòpele
strafurmaddzejune
àruele senza funne
àruele che nèn more
àruele de cumbagne
d'arie che respire
nò spruete
che nèn ge adume
àruele aterne
arrecògghiatütte
àruele de libbértà
àruele d'amore
àruele de giustìdzie
arcanuué de crestejene
nfejòure